

Òc Cultura ei ua iniciativa veïculada a traùs dera Seccion d'occitan aranés der IEI e coordinada per Mariona Miret, que prepausa un viatge a traùs dera cultura, era istòria e era lengua d'òc, en tot sajar d'arrespòner a bères qüestions claus: Qui èren es càtars, e per qué son tan importants ena istòria d'Occitània? Quin impacte aueren ena ciutat de Lhèida? E d'aquera grana civilizacion des trobadors... qué mos interpèla, encara aué, dera sua poesia? Quin papèr i aueren es hemnes?

Quate cites, quate incursions en Occitània entà viuer en prumèra persona era experiéncia càtara, er eretatge des trobadors e era sua mèrca ena nòsta ciutat.

Visita guidada: Lhèida occitana

Dissabte, 27 de noveme

Gessuda des dera Diputació de Lleida tàs 11.30 ores (Rambla de Ferran, 18)

Arribada ara Seu Vella tàs 13.30 ores

Era visita serà condusida e comentada per istorian Josep Tort

Era prepausa dera visita ei resseguir diuèrsi aspèctes der eretatge dera cultura occitana en Lhèida, o mèslèu, dera aportacion des occitans ara nòsta ciutat ath long des sègles, sustot ena epòca medievau, en tot explorant es rèstes patrimonius que ne son referéncia e memòria.

Era relacion entre era Catalonha interiora e era plana de Lhèida damb es tèrres occitanes perviu en fòrça detalls qu'encara se pòden liéger ena actualitat. Entà hèrne un recorregut que servisque tanben de visita, se seguirà un hiu argumentau bastit a compdar de testimònis concrèts e deth lòc a on se manifestèren:

- Era gent des mestiers. Es entrepreneurs. (Les adoberies, l'horta, el Carrer Major)
  - Es ciutadans liures (La Paeria)
  - Er Estudi. Era sciéncia. (Er ancian quartièr universitari. El Pla dels Gramàtics).
-

- Era expression des poders religiosi e militars (Sant Ruf, Gardeny, El Turó de la Seu Vella)
- Er art. Arquitectura e Escultura. (La Seu Vella, el Castell del Rei e el Castell de Gardeny)

En tot seguir aquest orde haram ua visita “ascendent”, que comence ena Rambla de Ferran (adoberies), puge entath Carrer Major e era Paeria e posteriorament entath pè deth Turó de la Seu Vella, entà acabar en naut (d’a on se ve Gardeny), en un entorn monumentau.

Eth desplaçament pren de temps e donques cau preveir ua durada de quasi dues ores, en tot considerar qu’es explicacions aucuparàn era mitat deth temps. Se er orari e es condicionants dera pandèmia ac permeten, s’entrarà en lòcs visitables.

Sant Ruf e eth Castell de Gardeny demoren dehòra deth recorregut, maugrat que cau hèr-ne mencion coma recomanacion e coma referéncia. Era organizacion e era guida preven qu’era visita sigue gratuïta, entad aquest grop, en toti es espacis visitables.

Josep Tort i Bardolet, osonenc de neishença e lheidatan per devocion dempús mainatge estudièc Istòria der Art e a trabalhat ena gestion culturau pendent fòrça ans. Musician, divulgador de patrimòni, collaborador de premsa e membre actiu de diuèrses entitats, trabalhe enes Servicis territoriaus deth Departament de Cultura en Lhèida. A estat director deth Consòrci del Turó de la Seu Vella e actuauments ei professor associat ara UdL e presidís era Associacion d’Amics dera UNESCO Lhèida.

Taula redona: càtars e trobadors

Deluns, 29 de noveme, tàs 18 ores

Aula Magna der IEI e canau d’streaming de Segre.com

Damb Joan J. Busqueta, Professor d’Istòria Medievau ena Universitat de Lhèida e Isabel Grifoll, Professora de Literatura Catalanaena Universitat de Lhèida. Moderarà Mariona Miret, coordinatritz d’Òc Cultura.

Càtars? Trobadors? Ne voi saber mès! Es experts mo'n parlen: descorbim eth pes d'Occitània e des familhes càtares ena Lhèida feudau deth sègle XII a nivèu economic, culturau e politic, e ara seguida visitam eth legat des trobadors en cultura europèa, en tot destriar aqueri elements que son venguts essenciaus entara formacion des societats occidentaus, damb ua especiau atencion ara votz des trobairitz. Istòria e literatura amassa, entram laguens d'un moment capitau dera Edat Mejana.

Joan J. Busqueta Riu ei professor d'Istòria Medievau e vicerector de cultura e extension universitària ena Universitat de Lhèida. A orientat era sua recèrca entara Baisha Edat Mejana, sustot en encastre des institucions e dera istòria sociu, e, especificaments, dera Istòria de Lhèida e dera sua Universitat, er ancian Estudi Generau.

Isabel Grifoll Àvila ei professora de literatura catalana e literatures romaniques. Es sòns airaus d'investigacion son era lirica e era narrativa de tradicion romanica, es autors en lengua catalana des sègles XIV e XV e, tanben, era produccion culturau dera Corona d'Aragon pendent eth periòde tardomedievau.

Espectacle musicau-teatrau "Es trobairitz, trobaires en femenin"

Dimèrcles, 1 de deseme, tàs 18 ores

Aula Magna der IEI e canau d'streaming de Segre.Com

Espectacle produhit pera Cambra d'Òc, de grana sensibilitat e beutat melodica, que se presente per prumèr viatge en Lhèida dempús dera sua estrea en Prèmi Ostana, en junh de 2021. Des des Valades occitanes d'Itàlia, arriben en Lhèida Paola Bertello e Cecília Lasagno: votz e arpa mos conviden a un viatge divulgatiu/teatrau en temps entà descorbir es personatges e temàtiques dera poesia cortesana en femenin. Com èren es poètes medieus? A qui cantauen? Qué mos ditz era sua votz aué? Eth concèrt serà acompanyat peth divertit comentari de Paola Bertello que, coma hui conductor, deschifrarà er univèrs a viatges criptic deth lenguatge trobadoresc e mos lo portarà en sègle XXI.

Dam votz ara prumèra lengua vulgara que s'afirmèc damb dignitat literària en Euròpa, er occitan, en liurant eth papèr protagonista as interprètes mens arrebrembades deth meravilhós e ric repertòri trobadoresc: es hemnes.

Projeccion deth film “Bogre, la gran heretgia europea”

(V.O. Multilingüe, damb sostítols en catalan)

Diuendres, 3 de deseme, tàs 16.30 ores

Screenbox Lleida (Carrer de Pi i Margall, 26)

Film documentau istoric der arreconeishut Fredo Valla, director de «Il vento fa il suo giro» (2005) e coautor deth tèxte de «Volevo Nascondermi» (2020, Giorgio Diritti), entre autes produccions cinematografiques occitanes.

Seguim es peades des càtars a trauès deth relat de Fredo Valla, protagonista e director deth film. Lo vedem tornar en sòn pòble natau des vals occitanes d'Itàlia entà recuperar eth bust de sòn pair, eth prumèr que li auie parlat des bugres.

Er arrebrembe dera anecdòta empenh eth protagonista a iniciar un gran viatge: un road trip personau per Bulgaria, Itàlia, Occitània e Bòsnia en resseguint era istòria des idèes, des religions, des persones e deth poder. Assistim ath desenvolopament, esplendor e mòrt deth catarisme e deth bogomilisme, religions eretiques que s'esteneren des Balcans enquiara Euròpa occidentau. Eth commovedor longmetratge de Fredo Valla partís d'ua persecucion desbrembada entà hèr evidentes es intoleràncies deth passat e deth present.

Era presentacion dera estrea de “Bogre, La gran heretgia europea” serà realizada per Fredo Valla, director deth film.

[Bogre, la gran heretgia europea - trailer OC](#)
